

**УНИВЕРСИТЕТ ЗА НАЦИОНАЛНО И СВЕТОВНО
СТОПАНСТВО – СОФИЯ**

ФИНАНСОВО-СЧЕТОВОДЕН ФАКУЛТЕТ

УЧЕБНА ПРОГРАМА

ПО

учебната дисциплина:

МЕЖДУНАРОДНИ ФИНАНСОВИ

ОРГАНИЗАЦИИ

/INTERNATIONAL FINANCIAL

ORGANIZATIONS/

Доц. д-р Силвия Трифонова

АНОТАЦИЯ

Дисциплината “Международни финансови организации” се преподава на студентите от специалност „Финанси”, ОКС „Магистър” в УНСС.

Курсът по „Международни финансови организации” има за цел изучаването на основните международни финансови организации, причините за тяхното създаване, политиката, която провеждат и ефектите от нея върху страните-членки, както и върху останалия свят. Курсът се фокусира върху три основни теми – международната финансова архитектура, проблемите на външната задлъжнялост, както и политиката на международните финансови институции към развиващите се държави. Основно внимание е отделено на т.нар. Бретън-Уудски институции – Международният валутен фонд /МВФ/ и Световната банка, и на финансовите институции на Европейския съюз /ЕС/ – Европейската централна банка /ЕЦБ/, Европейската банка за възстановяване и развитие /ЕБВР/, Европейската инвестиционна банка /ЕИБ/ и др. Представено е тяхното развитие от създаването им до днес и детайлно се анализира тяхната дейност. Също така са дискутирани основните предложения за реформа на тези финансови институции. Курсът отделя важно внимание на взаимоотношенията на България с международните финансови организации, като е поставен акцент върху финансовата криза от 1996-1997 г., кризата по външния дълг от началото на деветдесетте години на миналия век и световната финансова криза, започнала от 2008 г.

На семинарните занятия всички разглеждани въпроси са представени в практико-приложна форма с дискусии по конкретни казуси от практиката.

Учебният материал е разделен на 10 теми, всяка от които се допълва с разработване на индивидуални задания и практически казуси по време на семинарните занятия. Хорариумът на всяка тема е в обем от 3 часа лекции и 3 часа упражнения.

СЪДЪРЖАНИЕ НА УЧЕБНАТА ПРОГРАМА

А. ЛЕКЦИИ

№	ТЕМА	Часа
Раздел 1. Международните финансови организации и международната финансова архитектура /15 часа/		
1	Въведение в международните финансови организации. Основни термини и концепции. Структура на международната финансова и парична система. Международни пари. Международни резервни пари. Търсене и предлагане на международни резервни пари.	3

	Международни финансови пазари. Междудържавни договорености /международни финансови споразумения/.	
2	Еволюция на международната финансова и парична система. Класически златен стандарт. Период между двете световни войни. Златно-обменен стандарт. Златно-девизен стандарт. Бретън-уудска международна монетарна конференция през 1944 г. Възникване, характеристика и разпадане на Бретън-Уудската валутна система.	3
3	Възникване на МВФ и Световната банка. Организация на дейността и управление на МВФ и Световната банка. Функции на двете институции. Кредитна политика. Техническа помощ. Коопериране. Финансови операции, механизми и политики. Отношения на България с МВФ и Световната банка.	3
4	Международни финансови кризи. Исторически преглед. Причини за възникване на кризите. Ефект на заразата. Основни проблеми. Начини на разрешаване на международните финансови кризи. Последици.	3
5	МВФ и международните финансови кризи. За нуждата от международен кредитор от последна инстанция. Превантивни мерки срещу възникването на международните финансови кризи.	3
Раздел 2. Международните финансови организации и външната задлъжнялост /15 часа/		
6	Роля на международните финансови организации за разрешаване на проблема с външната задлъжнялост. Необходимост от външно финансиране. Форми на външно финансиране. Показатели за външна задлъжнялост.	3
7	Дълговата криза на развиващите се страни. Исторически преглед. Причини за възникване на дълговите кризи. Основни проблеми. Начини за разрешаване на дълговите кризи. Обявяване на неплатежоспособност и мораториум. Съгласувано финансиране. Парижки клуб и Лондонски клуб. Обратно изкупуване. Планът „Брейди“. Преструктуриране на задълженията.	3
8	Международните финансови организации и развиващите се държави. Програми за финансово подпомагане на икономическото развитие в развиващите се държави. Политика на МВФ, Световната банка, Европейската банка за възстановяване и развитие.	3
9	Стабилността на банковата система и Договорът от Базел. Банката за международни разплащания /БМР/, Базел. Роля, организация и функциониране на БМР. Комитетите на БМР и тяхното	3

	функциониране. Сътрудничество на България с БМР.	
10	Европейска централна банка /ЕЦБ/. Организация на дейността. Цели и задачи. Управителна структура на ЕЦБ. Функции и операции. Принципи на функциониране. Формулиране и прилагане на единната парична политика. Балансова структура на ЕЦБ. Консолидиран баланс на Евросистемата. Парично-финансови институции на Еврозоната. Членство на БНБ в Европейската система на централни банки /ЕСЦБ/ и Евросистемата.	3

Б. СЕМИНАРНИ ЗАНЯТИЯ

№	ТЕМА	Часа аудиторна заетост	Часа извън- аудиторна заетост
1	Международните финансови организации и международната финансова архитектура. Организационна и управленска структура на МВФ. Прозрачност, отчетност и коопериране. Надзорни функции – на национално и световно ниво. Засилване на надзора на кризите. По-добра рамка за превенцията на кризи.	3	6
2	Международните финансови организации и международната финансова архитектура. Финансови операции и политики на МВФ. Регулярно финансиране. Квоти. Споразумения за кредитиране и за заемане – видове, специфики, роля. Концесионно финансиране – механизми, роля. СПТ. Намаляване на бедността в слаборазвитите страни.	3	6
3	Международните финансови организации и международната финансова архитектура. Международните финансови кризи. Исторически преглед. Причини за възникване. Ефект на заразата. Политики за разрешаване на кризите. Последници. – Продължение.	3	6
4	Международните финансови организации и	3	6

	международната финансова архитектура. Финансовата криза в България през 1996-1997 г. Причини за възникване. Основни проблеми. Мерки за стабилизация. Ролята на МВФ. Стенд-бай споразумения на България с МВФ.		
5	Международните финансови организации и международната финансова архитектура. МВФ и паричните режими.	3	6
6	Международните финансови организации и проблемът за външната задлъжнялост. Дълговата криза в България. Фактори за възникване. Основни проблеми. Начини за разрешаване на дълговата криза. Политика на външно финансиране в условията на паричен съвет.	3	6
7	Международните финансови организации и световните финансови кризи. Азиатската криза от 1997-1998 г. Руската финансова криза от 1998-1999 г. Международната финансова криза, започнала от САЩ през 2007 г. и обхванала целия свят.	3	6
8	Международните финансови организации и развиващите се държави. Икономическите реформи в преходните икономики. Програми за финансово подпомагане на икономическото развитие в развиващите се държави. Политика на МВФ, Световната банка, ЕЦБ, ЕБВР.	3	6
9	Стабилността на банковата система и Базелският акорд. Банка за международни разплащания – роля, организация и функциониране. Комитетите на БМР и тяхното функциониране. Сътрудничество на България с БМР.	3	6
10	ЕЦБ и Евросистема. Организационна и управленска структура. Инструменти и процедури на паричната политика на ЕЦБ – практически аспекти. Баланси на ЕЦБ и Евросистемата.	3	6

РЕЗУЛТАТИ ОТ ОБУЧЕНИЕТО

Дисциплината „Международни финансови организации” ще даде основни знания в областта на функционирането на водещите международни финансови организации в глобален мащаб, предпоставките за тяхното възникване, провежданата от тях политика и особено последиците от нея за развиващите се страни. Подготовката на студентите ще им осигури солидни знания относно спецификите на функциониране на Международния валутен фонд, Световната банка, Европейската централна банка, Банката за международни разплащания, Европейската банка за възстановяване и развитие и др. Това е особено необходимо предвид на членството на България в ЕС от 2007 г. и понастоящем протичащия процес на интеграция към Еврозоната.

Придобитите знания по отношение на дейността на международните финансови организации ще гарантират на студентите умения за анализиране на проблемите на международната финансова архитектура, световните финансови кризи, проблемите на външната задлъжнялост и др.

ПРЕПОРЪЧИТЕЛНА ЛИТЕРАТУРА

А. ОСНОВНА ЛИТЕРАТУРА

На български език

1. Стиглиц, Дж. Е., Глобализацията и недоволните от нея, Издателска къща "ИнфоДар" и Университетско издателство „Стопанство”, София, 2003.
2. Манчев, Цв., Финансови кризи и реструктуриране на финансовата система - теория, национална и международна практика, СУ „Св. Климент Охридски”, София, 2001.
3. Георгиев, Г., Международни икономически договори и организации, Издателство „Нова звезда”, София, 2002.
4. Пилбийм, К., Международни финанси, Издателство «ГТР», София, 1995.
5. Трифонова, С., Парична теория, парична политика, европейска парична интеграция, Университетско издателство „Стопанство”, София, 2006.
6. Минасян, Г., Външен дълг, теория, практика, управление, Издателство “Сиела”, 2004.
7. Масларов, С., Валута и международни финанси, Издателство “PRINCEPS”, София, 1998.
8. Минасян, Г., Финансово програмиране, второ издание, Издателска къща „Литавра”, София, 2004.

9. Трифонова, С., Резултати от функционирането на паричния съвет в България, УНСС Научни трудове, Том 1/2001, Университетско изд. “Стопанство”, София, 2001 г., с. 77–114.
10. Статии и учебни материали, на личната страница на доц. д-р Силвия Трифонова: www.silvia-trifonova.microstat-analytics.com.
11. Статии и учебни материали, на личната страница на проф. д-р Николай Неновски: www.nenovsky.com.

На английски език

12. Nabli, M., Financial Integration, Vulnerabilities to Crisis, and EU Accession in Five Central European Countries, The World Bank, 1999.
13. Petkov, K., and co-authors, The Role of the International Financial Institutions in South Eastern Europe Countries and European Integration Process: Strategies for the Trade Union Movement, 86 p.
14. Krugman, P., Currencies and Crises, Cambridge, Massachusetts, London: The MIT Press, 1992.
15. Bordo, M, Eichengreen, B., A Retrospective on the Bretton Woods System, Lessons for International Monetary Reform, University of Chicago Press, 1993.
16. Stiglitz, J. E., Globalization and Its Discontents, W.W. Norton & Company, June 2002.
17. Stiglitz, J. E., Making Globalization Work, Penguin Books, August 2006.
18. Kindleberger, Ch., R. Aliber, Manias, Panics, and Crashes: A History of Financial Crises, 5th ed. Wiley, 2005.
19. Allen, F., D. Gale, Financial Contagion, Journal of Political Economy 108, 2000, pp. 1-33.
20. Fischer, S., The Asian Crisis and the Changing Role of the IMF, Finance & Development 35:2 (June), 1998, pp. 2-5.
21. Fischer, S., On the Need for an International Lender of Last Resort, The Journal of Economic Perspectives, vol. 13, no. 4, 1999, pp. 85-104.
22. IMF, International Capital Markets, Part I: Exchange Rate Management and International Capital Flows, April, 1993, www.imf.org.
23. Mishkin, F., The Causes and Propagations of Financial Instability: Lessons For Policymakers: Maintaining Financial Stability in a Global Economy, Federal Reserve Bank of Kansas City, Kansas City, 1997.
24. Kaminsky, G., C. Reinhart, The Twin Crises: The Causes of Banking and Balance-of-Payments Problems, American Economic Review 89, 1999, pp. 473-500.
25. Mishkin, F., International Experiences with Different Monetary Policy Regimes, NBER Working Papers, No. 7704, 1999.

26. Sorsa, P., Globalization, IMF and Bulgaria, Presentation at the Conference on Globalization and Sustainable Development, Varna Free University, July 1, 2002.
27. Schaehter, A., M. R. Stone, M. Zelmer, Adopting Inflation Targeting: Practical Issues for Emerging Market Countries, IMF Occasional paper No. 202, 2002.
28. Cottarelli, C., C. Giannini, Credibility Without Rules? Monetary Frameworks in the Post-Bretton Woods Era, IMF Occasional paper No. 154, 1997.
29. Bordo, M., The Bretton Woods International Monetary System: An Historical Overview, NBER Working Paper No. 4033, 1992.
30. DeVries, M., The IMF In A Changing World, 1945-1985, IMF Publications, 1986.
31. Pilbeam, K., International finance, 3rd. ed. - Basingstoke [u.a.]: Palgrave Macmillan, 2005.
32. Mussa, M., M. Savastano, The IMF Approach to Economic Stabilization, IMF Working Papers, WP/99/104, 1999.
33. Polak, J., The IMF Monetary Model at Forty, IMF Working Papers, WP/97/49, 1997.
34. De Grauwe, Economics of Monetary Union, 2006.
35. Roussenova, L., The 1996–1997 financial crisis in Bulgaria, European Institute, Sofia, 2002.
36. Trifonova, S., Role of World Bank for Achieving Sustainable Development, Conference Proceedings “Economic Policies for Sustainable Development”, University Publishing House “Stopanstvo”, Sofia, 2008, pp. 50-61.
37. Trifonova, S., Bulgaria - on the road to the EMU with a currency board system”, “Global Business & Economics Anthology”, Vol. II, December 2008, Selected Papers 2008 Business & Economics Society International Conference, pp. 280-295.
38. Trifonova, S., The Process of European Economic Convergence, Conference Proceedings “Integration Processes in Europe”, Vol. 1-2, Book II, University of Nish, 2005, pp. 291-299.
39. ECB, The monetary policy of the ECB, European Central Bank, Frankfurt am Main, 2004.
40. ECB, The implementation of monetary policy in the euro area: General documentation on Eurosystem monetary policy instruments and procedures February 2004, ECB Working Paper No. 363, May, 2004.

Б. ДОПЪЛНИТЕЛНА ЛИТЕРАТУРА

На български и руски език

1. Делисивкова, Т., Приобщаването на България към Европейския съюз, Издателска къща «Стоилов», София, 1996.

2. Вълчев, Т., Краят на златнодоларовия стандарт: Проблеми на функционирането и еволюцията на капиталистическата валутна система, БАН, 1980.
3. Цыганков, П., Международные отношения: Теории, конфликты, движения, организации, Издателство „Алфа-М”, 2002.
4. Шреплер, Х.-А., Международные экономические организации, Изд. „Международные отношения”, 1998.
5. Шреплер, Х.-А., Международные экономические организации: Справочник, Изд. „Международные отношения”, 1999.
6. Джаксън, С., Финансовите измами на големия бизнес, Издателство „Инфо-Дар”, 2007.
7. Жеремиас, П., Ролята на Международния валутен фонд и на Световната банка за макроикономическата стабилизация на Ангола, БАН, 1998.
8. Трифонова, С., Европейската централна банка – правна рамка, функциониране и провеждане на единната европейска парична политика, Право без граници, бр. 1-4/2006, София, 2006.
9. Трифонова, С., Договорът за присъединяването на Република България към Европейския съюз – реалност и очаквания, Право без граници, бр. 1-2/2005, София, 2005.
10. Трифонова, С., Предизвикателствата пред българската икономика и необходимостта от ново споразумение с МВФ, Финанси и право, кн. 9, София, 2004 г., с. 67–72.
11. Трифонова, С., Ефективност на паричния съвет в България в процеса на евроинтеграция, Банки. Инвестиции. Пари, бр. 2, София, 2002 г., с. 10–22.
12. Трифонова, С., Ролята на Европейската централна банка за създаването на единен европейски пазар на финансови услуги, Сборник доклади от научна конференция “Интегриране на българската икономика в единния вътрешен пазар на ЕС”, Университетско изд. „Стопанство”, София, 2006.
13. Трифонова, С., Паричната политика на БНБ – от режим на паричен съвет към ЕСЦБ, Сборник доклади от научно-практическа конференция “Финансовата и счетоводната теория и практика в процеса на присъединяване към Европейския съюз”, Издателство “Наука и икономика”, Икономически университет – Варна, 2005 г., Варна, с. 333–342.
14. Трифонова, С., Еволюция на отношенията на България с Международния Валутен фонд и ролята им за макроикономическата стабилизация, Сборник доклади от научна конференция “Благосъстояние и икономически растеж при ефективно функционираща пазарна икономика”, Университетско издателство “Стопанство”, София, 2003 г., с. 133–137.

15. Интернет страници на: правителството на Република България - www.minfin.bg, Министерство на финансите на Република България - www.government.bg, Българската народна банка /БНБ/ – www.bnb.bg, Структурни фондове на ЕС - www.eufunds.bg и др.
16. Научни трудове на УНСС.

На английски език

17. Kiguel, M., N. Livatan, Exchange-Rate-Based Stabilizations in Argentina and Chile: A Fresh Look, In: Balino, T., C. Cottarelli (eds.), Framework for Monetary Stability. Policy Issues and Country Experiences, IMF Institute and Monetary and Exchange Affairs Department, Washington D.C., 1994.
18. Krugman, P., The return of Depression Economics, Lane, London, 1999.
19. Rodrik, D., Why Is There Multilateral Lending?, NBER Working Paper 5160, June, 1995.
20. Staiger, R. W., International Rules and Institutions for Trade Policy, in G. M. Grossman and K. Rogoff, eds., Handbook of International Economics, vol. III (New York: Elsevier), 1995, pp. 1495-1551.
21. Diamond, D., P. Dybvig, Bank runs, deposit insurance, and liquidity, Journal of Political Economy 91 (3), 1983, pp. 401-19.
22. Obstfeld, M., Models of currency crises with self-fulfilling features, European Economic Review 40 (3-5), 1996, pp. 1037-47.
23. BIS, 73rd Annual Report, Bank for International Settlements, 2003.
24. IMF, Research Activities of the International Monetary Fund: January 1991-December 1998, International Monetary Fund, 1999.
25. ECB, Money and Banking Statistics, European Central Bank, Frankfurt am Main.
26. ECB, Convergence Reports, European Central Bank, Frankfurt am Main.
27. Internet websites: IMF - www.imf.org, World Bank – www.worldbank.org, European Central Bank – www.ecb.int, Bank for International Settlements – www.bis.org, European Union - www.europa.eu, etc.